

T. C.
MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ
YANGIN ÖNLEME VE SÖNDÜRME
YÖNERGESİ

SENATO KARARI

27.03.2025

2025/07-05

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Yönergenin amacı; Üniversiteye bağlı birim ve kişilerce kullanılan ve bütün yerleşkelerdeki her türlü yapı, bina, tesis ve işletmenin, tasarımı, yapımı, işletimi, bakımı, onarımı ve kullanımı sırasında çıkabilecek yangınların önlenmesini, yangın durumunda can ve mal kaybını en aza indirerek söndürülmesini, yangın öncesinde ve sırasında alınacak tedbirlerin, organizasyonun, eğitimin, denetimin usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu Yönerge; Üniversiteye bağlı birim ve kişilerce kullanılan ve yerleşkelerde bulunan her türlü yapı, bina, tesis ile açık ve kapalı alan işletmelerinde alınacak yangın önleme ve söndürme tedbirlerini, yangının, can ve mal güvenliği bakımından yol açabileceği tehlikeleri en aza indirebilmek için yapı, bina, tesis ve işletmelerin, çalışma ofisleri, depo ve arşivlerin tasarım, yapım, kullanım, bakım ve işletim esaslarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu Yönerge, 09.06.1958 tarihli ve 7126 sayılı Sivil Savunma Kanununun ek 9'uncu maddesi ve Bakanlar Kurulunun 27.11.2007 tarihli ve 2007/12937 sayılı kararı ile yürürlüğe konulan "Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik" hükümlerine göre hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönergede geçen;

- 1) **Acil Durum:** Toplumun tamamının veya belli kesimlerinin normal hayat ve faaliyetlerini durduran veya kesintiye uğratan ve acil müdahaleyi gerektiren olayları ve bu olayların oluşturduğu kriz halini,
- 2) **Acil Toplanma Alanı:** Binadan tahliye edilen şahısların bina dışında güvenli olarak bekleyecekleri bölgeyi,
- 3) **Acil Durum Aydınlatması:** Olağan aydınlatma devrelerinin kesintiye uğraması halinde, armatürün kendi gücüyle veya ikinci bir enerji kaynağından beslenerek sağlanan aydınlatmayı,
- 4) **Acil Durum Ekibi:** Yangın, deprem ve benzeri afetlerde binada bulunanların tahliyesini sağlayan, olaya ilk müdahaleyi yapan, arama-kurtarma ve söndürme işlerine katılan ve gerektiğinde ilk yardım uygulayan ekibini,
- 5) **Bina Amiri:** Binayı kullanan birimin en üst amirini,
- 6) **Birim Amiri:** Birimin en üst yetkilisini,
- 7) **Bina Acil Durum Planı:** Herhangi bir acil durumda binada bulunan insanların sağlıklı, güvenli ve mümkün olduğunca hızlı bir şekilde binadan tahliye edilmesini sağlamak, can ve mal kaybının en aza indirilmesi için Acil Durum Ekip personelini belirlemek, yetki, görev ve sorumluluklarını tespit etmek için yapılan planı,

- 8) **Duman Haznesi:** İçinde dumanın toplanması amacıyla tavanda tasarlanan hacmini,
- 9) **Hidrانت:** Yapıların yangından korunmasında, ilk müdahale ile söndürülemeyen yangınlara dışarıdan müdahale edebilmek için itfaiyenin bağlantı yapabileceği ağızları,
- 10) **Islak Borulu Yağmurlama Sistemi:** Boruları sürekli olarak su ile dolu durumda tutulan otomatik söndürme sistemini,
- 11) **Kaçış Yolu:** Oda ve diğer müstakil hacimlerden çıkışlar, katlardaki koridor vb. geçişler, kat çıkışları, zemin kata ulaşan merdivenler olmak üzere binanın herhangi bir noktasından yer seviyesindeki cadde veya sokağa kadar olan ve hiçbir şekilde engellenmemiş bulunan yolun tamamını,
- 12) **KBRN:** Kimyasal, biyolojik, radyolojik, nükleer tehlikelerini,
- 13) **KKT:** Kuru kimyevi tozunu,
- 14) **Koruma ve Güvenlik Birimi:** Üniversite koruma ve güvenlik hizmeti veren resmî birimlerini,
- 15) **Kullanıcı Yüğü:** Herhangi bir anda, bir binada veya binanın esas alınan belirli bir bölümünde bulunma ihtimali olan toplam insan sayısını,
- 16) **Kampüs:** Üniversiteye ait her türlü yapı, bina, yurt, laboratuvar ve tesisin yer aldığı sahayı tanımlar.
- 17) **LPG:** Sıvılaştırılmış petrol gazını,
- 18) **Mevcut Yapı:** Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce yapı ruhsatı alınıp yapımı devam eden veya yapımı tamamlanan yapı, bina, tesis ve işletmesini,
- 19) **Ortak Merdiven:** Birden çok sayıda kullanım birimine hizmet veren ve kaçış merdiveni olarak da kullanılabilen bina merdivenini,
- 20) **Üniversite:** Malatya Turgut Özal Üniversitesi,
- 21) **Rektör:** Üniversite Rektörünü,
- 22) **Sivil Savunma Uzmanlığı:** Üniversite Sivil Savunma Uzmanlığını,
- 23) **Tek Yönlü Kaçış Mesafesi:** Bir mekân içindeki kişilerin sadece tek bir yönde hareket ederek bir çıkışa veya alternatifli iki yönde kaçış imkânına sahip olduğu noktaya kadar olan mesafesini,
- 24) **Yangın Algılama ve Uyarı Sistemi:** Binaların yangından korunmasını sağlamak, can ve mal kaybını önlemek amacıyla kurulan sistemini,
- 25) **Yangın Tahliye Projesi:** Mimari proje üzerinde, kaçış yollarının, yangın merdivenlerinin, acil durum asansörlerinin, yangın dolaplarının, itfaiye su verme ve alma ağızlarının ve yangın pompalarının yerlerinin renkli olarak işaretlendiği projeyi,
- 26) **Yağmurlama (sprinkler) Sistemi:** Yangını söndürmek, soğutmayı sağlamak ve gelişen yangını itfaiye gelinceye kadar sınırlamak amacı ile kurulan ve su püskürtmesi yapan otomatik sistemini,
- 27) **Yangın Kapısı:** Bir yapıda kullanıcılar, hava veya nesnelere için dolaşım imkanı sağlayan, kapalı tutulduğunda duman, ısı ve alev geçişine belirli bir süre direnecek nitelikteki kapılarını,
- 28) **Yangın Türü:** Yanmakta olan maddeye göre;
 - A Sınıfı Yangın:** Odun, kömür, kâğıt, ot, doküman ve plastik gibi yanıcı katı maddeler yangını
 - B Sınıfı Yangın:** Benzin, benzol, makine yağları, laklar, yağlı boyalar, katran ve asfalt gibi yanıcı sıvı maddeler yangını,
 - C Sınıfı Yangın:** Metan, propan, butan, LPG, asetilen, havagazı ve hidrojen gibi yanıcı gaz maddeler yangını,
 - D Sınıfı Yangın:** Lityum, sodyum, potasyum, alüminyum ve magnezyum gibi yanabilen hafif ve aktif metaller ile radyoaktif maddeler gibi metaller yangını,
 - E Sınıfı Yangın:** Elektrik yangını,
 - F Sınıfı Yangın:** Bitkisel ve hayvansal pişirme yağları yangını,

- 29) **Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı:** Üniversite Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığını,
30) **Yönetmelik:** Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğini,
31) **YSC:** Yangın söndürme cihazını

İKİNCİ BÖLÜM

İlkeler, Görevler, Yetkiler, Sorumluluklar ve Yasaklar

İlkeler

MADDE 5- (1) Bu Yönergede tanımlanmamış ve açıklık gereken hususlarda; yeni yapı veya mevcut binaların proje değişikliği gerektiren onarım ve tadilat yapımı ile ilgili hususlarda Yönetmelik Hükümlerine göre hareket edilir.

Görev, Yetki ve Sorumluluk

MADDE 6- (1) Üniversite Rektörlüğünün tahliye ve yangın güvenliğinden, 19.12.2007 tarih ve 2007/12937 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğin 124. ve 125. maddeleri gereğince Rektör sorumludur.

(2) Bu Yönerge hükümlerinin uygulanmasından ve her türlü yangın güvenlik önlemlerinin alınmasından Rektör adına Dekanlar, Yüksekokul, Meslek Yüksekokulu, Enstitü ve Araştırma Uygulama Merkezi Müdürleri, Genel Sekreter ve Yardımcıları, Müdür, Fakülte, Yüksekokul ve Enstitü Sekreterleri, Daire Başkanları, Şube Müdürleri, bağımsız hizmet binalarında binayı kullanan birimin en üst amirleri.

(3) Binaların yangın söndürme, algılama ve tahliye projeleri, tesisat projelerinden ayrı olarak hazırlanmasından, Üniversiteye bağlı yerleşkelerdeki her türlü yapı, bina tesis ile açık ve kapalı alan işletmelerindeki; yapısal olarak yangın tedbirlerinin alınmasından, planlanmasından ve meydana gelebilecek yapısal yangın hasarlarından dolayı Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı.

(4) Sivil savunma servislerinin yangın güvenlik eğitim hizmetlerinin planlanmasından, koordinasyonundan ve gerçekleştirilmesinden, Sivil Savunma Uzmanlığı.

(5) Yangın sırasında, yangının çıktığı yer ve civarında, itfaiye ve ambulans araçlarının yönlendirilmesi, kolaylıkla yanaşması, park etmesi ve yangın bölgesine ilgisiz kişilerin girmesinin engellenmesi ile ilgili hususlardan koruma ve güvenlik birimi.

(6) Üniversitenin tüm yerleşkelerinde kullanılan her türlü bağımsız yapının hiyerarşik olarak yangın tedbirlerini almaktan veya aldılmaktan birimin en üst amiri.

(7) Müşterek kullanılan yapılarda, en fazla kullanım alanına ve kullanıcı sayısına sahip birim başta olmak üzere, diğer birimlerle birlikte birimlerin en üst amirleri zincirleme olarak, görevli, yetkili ve sorumludur.

(8) Üniversiteye bağlı bütün yerleşkelerdeki her türlü tesis, yapı ve binaların yangın güvenliği özelden genele doğru; çalışma saatleri içerisinde, öncelikle çalışma odalarından oda kullanıcıları, laboratuvarlardan sorumluları, genel kullanılan yerlerden hizmetli personel, genel yangın güvenliğinden bina amiri veya yöneticisi zincirleme olarak sorumludur. Birimlerin sorumluluk alanı dışındaki yerlerden koruma ve güvenlik birimi sorumludur.

(9) Çalışma saatleri dışında hafta sonu tatili, resmî tatil, bayram tatili vb. kalan tüm zamanlarda genel yangın güvenliğinden nöbetçi koruma ve güvenlik personeli sorumludur.

Yasaklar

MADDE 7- (1) Herhangi bir yerde kontrol dışı ateş yandığını veya duman çıktığını gören herkesin ivedi olarak 112'yi arayarak itfaiyeye haber vermesi ve yangın yerini tam ve doğru bir şekilde tarif etmesi gerekir.

(2) Yerleşke içerisindeki uygun yerlere, binaların güvenlik ve kontrol sistemlerinin bulunduğu

yerlere, kırmızı zemin üzerine fosforlu sarı veya beyaz renkte “YANGIN 112” yazılması gerekir. (3) Yangına müdahaleyi kolaylaştırmak bakımından, itfaiye araçlarının yapıya kolayca yanaşmasını sağlamak üzere, yapıların ana girişine ve civarına park yasağı konulması ve bu hususun trafik levha ve işaretleri ile gösterilmesi şarttır. Koruma ve güvenlik birimi bu işin takibini yapmakla görevlidir.

(4) Üniversiteye bağlı tüm binalarda, binalara ait yangın tahliye projeleri bina girişinde ve yangın sırasında itfaiyenin kolaylıkla ulaşabileceği bir yerde bulundurulur. Mimari proje üzerinde ve kat bazında yapılan bu projelerde binanın kaçış yolları, yangın merdivenleri, varsa itfaiye asansörleri, yangın dolapları, yangın söndürme cihazları, elektrik panoları, su vanaları, itfaiyeye su verme ağızları, yangın pompaları ile jeneratörün yeri renkli olarak işaretlenir. Bu planların birer örneği Sivil Savunma Uzmanlığına gönderilir.

(5) Binada yangın çıkması hâlinde Acil Durum Ekipleri yangına Yangın Güvenlik Talimatında belirtilen şekilde (EK-1) derhal müdahale ederler ve 112’yi ararlar. Yerel itfaiye teşkilatı amirinin olay yerine gelmesiyle Acil Durum Ekipleri onun emrine girerler ve ona her konuda yardımda bulunurlar.

(6) Gerek Bina Acil Durum Ekiplerinin ve gerekse yangına müdahale eden itfaiye ekiplerinin görev yaptıkları sırada, yetkili itfaiye amirince can ve mal güvenliğini korumak üzere verilecek olan karar ve talimatlar, üniversitemiz çalışanlarınca aynen yerine getirilir.

(7) Üniversite çalışanları, bina kullanıcıları, gönüllü ekipler ve olay yerinde bulunan herkes, itfaiye ekiplerinin görevlerini yerine getirmesine yardımcı olurlar ve çalışmalarını güçleştirici davranışlardan kaçınırlar.

(8) Yerleşkeler içerisinde görevli ve yetkili kişiler dışında ateş yakmak, ateşle ilgili işler yapmak yasaktır. Kâğıt, plastik ve naylon gibi kolay yanan maddeler ile kıvılcımlı küllerin ve sigara izmaritlerinin kapalı mekânlara, kapı önlerine, ormanlık alanlara, yol üzerine atılması ve dökülmesi yasaktır.

(9) Araçların, dar yollara veya yol üzerinde itfaiye araçlarının geçişini zorlaştıracak şekilde park edilmesi, itfaiye araçlarına yol verilmemesi, yaya kaldırımını aşacak şekilde tabela ve afiş asılması, sergi açılarak yolun kapatılması gibi fiil ve hareketler yasaktır.

(10) Üniversite yerleşkelerinde kullanılan her türlü yapı, bina, tesis ile açık ve kapalı alan işletmelerinde veya çevresinde bulunan her çeşit sabit veya taşınabilir yangın güvenlik malzeme, tesisat ve cihazlarını karıştırmak, bozmak, kırmak, sökmek, mührünü koparmak, içine kâğıt, paçavra, temizlik malzemesi gibi maddeler koymak veya kullanılmayacak hâle getirmek, bu cihazları bozuk vaziyette bulundurmamak, yangın hortumlarının, alarm butonlarının önünü kapatmak, yangın söndürücü tesis ve malzemeleri amacı dışında kullanmak yasaktır.

(11) Yönergenin bu bölümündeki maddelerinde yer alan yangın güvenliği, itfaiyeye yardım ve yasaklarla ilgili hususların uygulanmasından; bina amirleri, vb. yöneticileri sorumludur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Genel İdari Önlemler

Genel İdari Önlemler

MADDE 8- (1) Bina amirleri tarafından bina içinde mevcut tüm kapılar numaralandırılır ve yedek anahtarlara numara plakası takılarak uygun bir yerde muhafaza edilir. Mesai saati dışında ve acil durumlarda güvenlik görevlilerinin derhal müdahale edebilmesi için dış kapı anahtarlarının birer kopyası koruma ve güvenlik birimine zimmetle verilir. Koruma ve güvenlik birimi, olası bir yangın durumunda bina amirini bilgilendirir.

(2) Yangında ilk kurtarılacak kıymetli evrak veya önemli eşyaların olduğu dolapların üzerine “YANGINDA İLKÖNCE KURTARILACAKTIR” ibaresi yazılır.

(3) Bina içinde ve dışında atık kâğıt kutusunun haricinde kâğıt toplanmaz ve biriktirilmez.

Binaların bodrum katlarında kontrolsüz şekilde ahşap, kâğıt, plastik gibi yangına neden olacak maddeler bulundurulmaz.

(4) Binalarda bulunan yangın merdivenleri ile yangın kaçış yollarının önü kapatılamaz ve depo olarak kullanılamaz. Yangın kaçış kapıları içten kolaylıkla açılabilir şekilde bulundurulur.

(5) Arşivlere ve depolara görevlisi olmadan girilemez. Bu alanlarda sigara içilmez, yanıcı, parlayıcı ve patlayıcı madde bulundurulamaz.

(6) Herhangi bir yerde yangına sebep olabilecek bir çalışma yapıldığında, olası yangın risklerine karşı taşınabilir yangın söndürme cihazı bulundurulması zorunludur. Bu hususta çalışmayı yapan ve yaptıranlar müştereken sorumludur.

(7) Depolarda ve arşivlerde elektrik ocakları, elektrikli ısıtıcılar, çay ve kahve makineleri vb. cihazları kullanmak yangın güvenliği açısından yasaktır. Ofisler ve laboratuvarlar gibi yerlerde ise bu ve benzeri cihazların kullanılması ile yangına sebep olunması hâlinde ilgili kişiler hakkında gerekli yasal işlem yapılır.

(8) Arşivlerde ve depolarda aydınlatma lambaları ve elektrik tesisatına yakın yerlere, yangın güvenliği açısından evrak, dosya, klasör vb. malzeme konulmaz.

(9) Çay ocakları ve mutfaklarda kullanılan, LPG tüpü, doğalgaz ya da elektrik ocakları için gerekli emniyet tedbirleri, o birimin amiri tarafından alınır. Görevli personel bu yerleri terk ederken fişin çekilmesi, tüpün kapatılması gibi gerekli önlemleri almakla sorumludur.

(10) Yangın yönünden hassas bölümleri olan birimler, bu bölümlere birer sorumlu tayin eder, çalışmalar bu sorumlu gözetiminde yapılır. Ayrıca birimler, ilgili personelin iletişim bilgilerini gösteren listeleri ellerinde hazır bulundururlar.

(11) Boya, tiner, benzin gibi yanıcı ve parlayıcı maddelerin kullanıldığı yerlerde, gerekli yangın önleme tedbirleri ilgili birimlerce alınır.

(12) Kuru ot, kuru yaprak, kurumuş dal vb. atıkların yangına sebep olmaması için ilgili birimlerce gerekli yangın önleme tedbirlerini alır.

(13) Katı yakıtların kullanıldığı yerlerdeki bacalar, kullanıcıları tarafından sık sık temizlenir.

(14) Toplantı veya tören yapılacak yerlerde, başlama saatinden önce gerekli acil durum tedbirleri ilgili birimlerce alınır.

(15) Olası bir yangın sonrası, yangının yeri, tarihi, saati, nedeni, yangına müdahale şekli, kullanılan malzemeler ile can ve mal kaybının neler olduğunu belirten bir Yangın Tutanağı düzenlenir ve bir sureti de Sivil Savunma Uzmanlığına verilir.

(16) Yerleşke ve birimler içerisinde hizmet veren işletmelerde bu Yönerge hükümlerine tâbidir.

(17) Rekreasyon alanları, açık havuzlar, gölet ve nizamiye girişleri gibi can güvenliğinin tehlikeye düşebileceği yerlerde, tesisat yalıtımı vb. tedbirleri Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı tarafından alınarak derinlik, yükseklik, genişlik veya tehlike nedenlerini belirten uyarı levhaları, bina amirleri tarafından uygun yerlere konulur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Binaların Kullanım ve Tehlike Sınıflandırmaları

Binaların Kullanım Sınıfları

MADDE 9- (1) Binalar kullanım özelliklerine göre konutlar, büro binaları, konaklama, ticaret, toplanma, depolama ve karışık kullanım amaçlı binalar, yüksek tehlikeli yerler, endüstriyel yapılar ve kurumsal binalar şeklinde sınıflandırılmıştır. Üniversitenin kullanımında olan bina, yapı ve yerlerin bu sınıflar göz önünde bulundurularak gerekli korunma önlemleri alınır.

Bina Tehlike Sınıflandırmaları

MADDE 10- (1) Bina veya bir bölümünün tehlike sınıfı, binanın özelliklerine ve binada yürütülen faaliyetlerin niteliğine bağlı olarak düşük, orta ve yüksek tehlikeli yerler şeklinde belirlenir. Bir binanın çeşitli bölümlerinde değişik tehlike sınıflarına sahip malzemeler bulunuyorsa, binanın korunma tedbirleri en yüksek tehlike sınıfına göre belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Binaların Genel Yangın Güvenliği Binaların Kontrolü, Arşiv ve Kütüphanelere Giriş- Çıkışlar

Binaların Genel Yangın Güvenliği

MADDE 11- (1) İtfaiye araçlarının yerleşkelerdeki her binaya rahatlıkla ulaşabilmesi için, yolların yeterli genişlikte olması gerekir. Park edilmiş araçlar sebebiyle itfaiye araçlarının geçişinin engellenmemesi için koruma ve güvenlik birimi yolları açık tutmakla yükümlüdür.

(2) Bina amiri, bina kullanıcılarının araçlarının park ettiği otopark giriş bariyerlerinin, itfaiye araçlarının veya ambulansların geçişini engellememesi için bariyerleri açık bulundurmak ve itfaiye araçlarının binanın her yönüne rahatlıkla ulaşabilmesi için bina etrafında uygun genişlikte sert zemin oluşturmak durumundadır.

Binaların Kontrolü

MADDE 12- (1) Mesainin bitimi ile birlikte, birimde görevli personel, açık kalan pencereleri kapatır, ışıkları söndürür, elektrikli cihazların kapalı olup olmadığını kontrolünü yapar. Bu işin yapılmasını Bina Sorumlusu kontrol eder.

(2) Mesai bitiminde koridor, salon ve odalar, güvenlik personeli tarafından kontrol edilir. Açık ışıklar söndürülür. Odaların kapısı açık veya kapısı kilitli, ışığı yanık ise, odanın kapısı açılır, gözle kontrol edilerek yangına karşı tehlike arz edecek bir durumun olup olmadığına bakılır, açık lambalar, elektrikli cihazlar, kapılar, pencereler kapatılır.

(3) Lojman olarak kullanılan bina vb. yapıların yangın güvenliği site yönetiminin sorumluluğundadır.

Ancak; bina içi yangın güvenliğinden mesken kullanıcısı sorumludur.

Arşiv ve Kütüphanelere Giriş-Çıkışlar

MADDE 13- (1) Arşiv ve kütüphanelere burada görevli memurlar nezaretinde girilebilir. Arşiv ve kütüphanelere yangına sebebiyet verecek maddelerle giriş ve çıkış yapılamaz.

ALTINCI BÖLÜM

Döşemeler, Cepheler, Çatılar

Döşemeler

MADDE 14- (1) Üniversiteye bağlı birim ve kişilerce kullanılan tüm yapıların, döşeme ve tavan kaplamaları yangına karşı dayanıklı malzemeler kullanılarak yapılır. Kolay yanıcı malzemeler kullanılmaz.

Cepheler

MADDE 15- (1) Bina dış cephe yüzeylerine izinsiz afiş, branda, bez, reklam panoları vb. asılamaz, uygunsuz yazılar yazılamaz.

Çatılar

MADDE 16- (1) Çatıya giriş kapısı her zaman kilitli tutulur. Çatıya izinsiz kimsenin girmesine müsaade edilmez ve çatı belirli aralıklarla temizlenir.

(2) Çatılarda, parlayıcı, yanıcı vb. madde bulundurulmaz, depo veya arşiv olarak kullanılamaz ve insan yatmasına izin verilmez.

(3) Çatılara elektrikle çalışan cihazlar yerleştirilmez. Yerleştirilmesi zorunlu ise yangına karşı dayanıklı kablolar kullanılır ve kablo demir boru içerisinden geçirilerek tesis edilir.

(4) Çatı aydınlatması olarak el feneri, ışıldak vb. cihazlar dışında aydınlatma kullanılmaz.

YEDİNCİ BÖLÜM

Kaçış Güvenliği Esasları, Kaçış Yolları, Merdivenleri ve Kapıları

Kaçış Güvenliği Esasları

MADDE 17- (1) Binalarda, yangın veya diğer acil durumlarda kullanıcıların hızlı bir şekilde kaçışlarını sağlayacak, binanın her noktasından serbest ve engelsiz olarak erişilebilen kaçış yolları düzenlenmesi ve bakım altında tutulması gerekir.

(2) Kaçışları engelleyecek şekilde çıkışlara veya kapılara kilit, sürgü vb. bileşenler takılamaz. Ancak, koruyucu güvenlik önlemleri de ihmal edilmez.

(3) Çıkışlar, kullanıcıların herhangi bir noktadan kaçacağı doğrultuyu kolayca gösterecek şekilde düzenlenir. Çıkış niteliği taşımayan kapı vb. düzenlemeler gerçek çıkışla karıştırılmayacak şekilde gösterilir ve işaretlenir.

Kaçış Yolları

MADDE 18- (1) Kaçış yolları, bir binanın herhangi bir noktasından yer seviyesindeki caddeye olan devamlı ve engellenmemiş yolun tamamıdır. Bu yol üzerinde masa, sandalye, temizlik malzemesi, saksı vb. eşyalar konulmaz.

(2) Asansörler kaçış yolu olarak kabul edilmez.

Kaçış Merdivenleri

MADDE 19- (1) Binadaki bodrum kat dâhil ortak merdivenlerin yangın ve diğer acil durumlarda kullanılacak özellikte olanları kaçış merdiveni olarak kabul edilir. Bu merdivenlerin basamakları, kaymayı önleyici malzemelerle donatılır ve kaçış merdivenlerine geçişler sürekli açık tutulur.

(2) Kaçış merdivenlerinin kullanıma uygun şekilde boş bulundurulmasından bina amiri veya yöneticisi sorumludur.

Kaçış Yolu Kapıları

MADDE 20- (1) Kaçış yolu kapı kanatlarının kullanıcıların hareketlerini engellememesi gerekir. Kullanıcı yükü 50 kişiyi geçen binalarda kaçış kapılarının kaçış yönüne doğru açılması şarttır.

(2) Kaçış yolu kapılarının el ile açılması, kilitli tutulmaması ve eşik olmaması gerekir. Döner kapılar ve turnikeler kaçış kapısı olarak kullanılamaz.

(3) Kendiliğinden kapatılan düzenekler ile donatılan kapıların, itfaiyecilerin veya görevlilerin gerektiğinde dışarıdan içeriye girmesine elverişli olmaları gerekir.

(4) Kaçış yolu aydınlatmaları, düzenli bir şekilde bakıma tâbi tutularak her an kullanıma hazır bulundurulur.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Kazan Daireleri ve Yakıt Depoları

Kazan Daireleri

MADDE 21- (1) Türk standartlarına uygun olarak yapılan ve yangın bakımından kritik özellikler gösteren kazan dairelerinde, yanıcı, kolay alevlenici vb. madde bulundurulmaz veya depolanmaz. Sigara içilmez, sigarayla girilmesine müsaade edilmez.

(2) Kazan dairesi tabanına yakıt dökülmemesi için gerekli tedbirler alınır ve bu yerler, sürekli temiz bulundurulur.

(3) Suyaçların kazan dairesi dışına yerleştirilmesi gerekir. Herhangi bir tehlike anında gazı kesecek ana kapatma vanası ve elektrik akımını kesecek ana devre kesici ve ana elektrik panosu, kazan dairesi dışında kolayca ulaşılabilecek bir yere konulur ve önlerine müdahaleyi zorlaştıracak malzeme konulmaz, araç park edilmez. Bunların yerini gösteren ve doğal gazla ilgili dikkat

edilecek hususları belirten uyarı levhaları uygun yerlere asılır.

(4) Gaz algılayıcılarının bulunması ve gaz kaçağına karşı doğal veya mekanik havalandırmanın yapılması gerekir. Gaz sızıntısı olması hâlinde gazın birikmemesi için gerekli tedbirler alınır.

(5) Kazan dairesi içi tesisatın, gaz kesme tüketim cihazlarının ve bacaların periyodik kontrolleri ve bakımları yetkili servislere yaptırılır.

(6) Kazan dairesi çalışanlarının tesisatlarını tanınması, gaz kesme vanalarının yerlerini öğrenmesi ve herhangi bir gaz kaçağı vb. olumsuz durumlarda buna karşı nasıl hareket edeceğine dair bilgilendirilmesi gerekir.

(7) Kazan dairelerinde en az bir yangın dolabı olur ve yeterli miktarda yangın söndürme cihazı bulundurulur.

(8) Kazan dairelerinde yetkili bir kurum tarafından verilen kazan dairesi işletmeciliği kursu sertifikası bulunmayan kişiler çalıştırılmaz.

Yakıt Depoları

MADDE 22- (1) Yakıt depoları ilgili Türk Standartlarına uygun olarak yangına dayanıklı bölmelerle korunmuş yerlere yapılır. Merdiven altına vb. yerlere konulmaz.

(2) Depoların metal bölümleri, statik elektriğe karşı topraklanır ve yeterli havalandırma sağlanır. Ayrıca bu yerler uygun söndürme cihaz ve sistemleri ile donatılır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Yemekhaneler, Mutfaklar, Çay Ocakları, Sobalar ve Bacalar

Yemekhaneler, Mutfaklar ve Çay Ocakları

MADDE 23- (1) Yemekhanelerin, davlumbazlarına otomatik söndürme sistemi yapılması ve ocaklarda kullanılan gazın özelliklerine göre gaz algılama, gaz kesme ve uyarı tesisatının kurulması gerekir.

(2) Yemekhanelerin çok iyi havalandırılması ve alternatif çıkışlarının olması gerekir.

(3) Çay ocakları, yangına karşı dayanıklı bölmeler ile ayrılmış biçimde düzenlenir. Bölmeler, ahşap ve diğer kolay yanıcı maddelerden olamaz.

(4) LPG tüpleri bodrum katta bulundurulamaz. LPG kullanılan mutfakların veya çay ocaklarının, gaz algılama ve uyarı sistemleri ile donatılması, gaz akışını kesen otomatik emniyet vanasının ve havalandırmasının bulunması gerekir.

Soba ve Bacalar

MADDE 24- (1) Sıvı ve katı yakıtlı kazanların bacalarının altında bir kurum temizleme menfezi bulunması ve belirli aralıklarla yetkili kişilere temizlettirilmesi gerekir. Bacaların temizliğinden bina amiri veya yöneticisi sorumludur.

(2) Isıtma aracı olarak soba kullanılan yerlerde, sobanın altına metal kaplı tabla, mermer vb. malzeme konularak kurulması gerekir. Taban beton ise, bu tedbirlerin alınmasına gerek yoktur.

(3) Kullanım sırasında soba kapakları açık bırakılmaz, altında ve yanlarında odun, çıra, kömür, kibrit, benzin, gaz vb. yanıcı ve parlayıcı madde bulundurulmaz.

(4) Borular ve bacalar belirli aralıklarla temizlenir. Soba, kullanılmasına ihtiyaç bulunmayan mevsimde kaldırılır.

ONUNCU BÖLÜM

Sığınaklar, Sığınma Yerleri ve Otoparklar

Sığınaklar

MADDE 25- (1) KBRN tehlikelerinden ve doğal afetlerden insanların korunması için ihtiyaca cevap verecek şekilde gerekli ve uygun olan binaların en alt bodrum katları ve galeriler sığınak olarak düzenlenir.

(2) Sığınaklarda, mevsimine göre giyim eşyaları, temizlik, aydınlatma, ısıtma, pişirme, yatak ve tıbbi malzemeler, birkaç gün yetecek gıda maddeleri, alet takımı, radyo, kitap vb. malzemeler bulundurulur.

(3) Sığınakların mutlaka mekanik yollarla havalandırmasının sağlanması ve yangına karşı koruyucu önlemlerin alınması gerekir.

(4) Sığınaklarda, yeterli miktarda bay ve bayanlar için tuvalet, lavabo, pisuar, duş yeri ve mutfak nişi düzenlenir. Tuvaletlerde geri tepmeyi önleyici tedbir alınır.

Sığınma Yerleri

MADDE 26- (1) Herhangi bir tehlike karşısında, sığınak olarak kullanılabilecek yeri olmayan binalarda, penceresi az, tavan ve duvarları sağlam olan yerler sığınma yeri olarak seçilebilir ve sığınaklarda bulunması gereken malzemeler, bu yerlerde de bulundurulur.

Otoparklar

MADDE 27- (1) Motorlu ulaşım ve taşıma araçlarının park etmeleri için kullanılan yerler, açık veya kapalı otopark olarak kabul edilir. Otopark olarak düzenlenen alanlar, trafiği aksatacak, yeşile zarar verecek, itfaiye araçlarının binaya yaklaşmasını engelleyecek ve binaların yangın güvenliğini tehlikeye düşürecek şekilde düzenlenemez.

(2) Bina bodrumlarına veya kapalı alanlara LPG veya sıkıştırılmış doğalgaz (CNG) yakıt sistemli araçlar konulmaz.

(3) Yönergenin bu bölümünde yer alan hususların uygulanmasından, sığınak, sığınma yeri ve otoparkı olan binaların amirleri sorumludur.

ON BİRİNCİ BÖLÜM

Asansörler, Paratoner, Transformator ve Jeneratör

Asansörler

MADDE 28- (1) Mevcut veya yeni yapılan asansörlerin, yangın uyarı sistemleri ile donatılması, yangın uyarısı aldıklarında kapılarını açmadan doğrudan acil çıkış katına gitmesi ve kapıları açık bekleyecek özellikte olması, gerektiğinde yetkililer tarafından kullanılabilecek elektrikli sisteme sahip olması ve kat çağrılarını kabul etmemesi gerekir.

(2) Binada bulunan mevcut asansörlerden, acil durumlarda müdahale ekiplerinin ve bunların kullandıkları araçların-gereçlerin taşınmasını sağlamak, gerekli kurtarma işlemlerini yapmak ve engelli insanları tahliye edebilmek üzere acil durum asansörü tesis edilebilir.

(3) Acil durum asansörü, enerji kesilmesi hâlinde otomatik olarak devreye girecek özellikte ve en az bir saat çalışır durumda kalmasını sağlayacak bir acil durum jeneratörüne bağlı bulunması gerekir.

(4) Acil durum asansörünün elektrik tesisatının ve kablolarının yangına karşı dayanıklı ve asansör boşluğu içindeki tesisatın sudan, nemden etkilenmemesi gerekir.

Paratoner

MADDE 29- (1) Binaların yıldırım tehlikesine karşı korunması için yıldırımdan korunma tesisatı yapılır. Elektrik yükünün diğer tesisat üzerinde risk oluşturmadan toprağa iletebileceği yeterli

bağlantının sağlanması ve bir toprak sonlandırma ağı oluşturulması gerekir.

(2) Tesisatın, belirli aralıklarla bakım ve kontrollerinin ilgili teknik birimler tarafından yapılması sağlanır.

Transformatör ve Jeneratör

MADDE 30- (1) Transformatörün veya jeneratörün bulunduğu yerlerde yangın olması hâlinde, çıkan dumanların ve sıcaklığın binadaki kaçış yollarına sirayet etmemesi, serbest hareketi engellememesi sağlanır. Bu yerlere uygun tipte otomatik yangın algılama ve söndürme sistemi yapılması gerekir.

(2) Transformatör ve jeneratör merkezlerinden temiz su, pis su, patlayıcı ve yanıcı sıvı ve gaz tesisatı geçirilemez ve üst kat mahallerinde ıslak hacim düzenlenemez.

ON İKİNCİ BÖLÜM

Acil Durum Aydınlatması, Yönlendirmesi ve Kontrol Sistemleri, Yangın Algılama ve Uyarı Sistemleri, Yangın Söndürme Sistemleri ve Cihazları, Periyodik Testler Bakım ve Denetim

Acil Durum Aydınlatması, Yönlendirmesi ve Kontrol Sistemleri

MADDE 31- (1) Acil durum aydınlatma sistemleri, yangın, deprem vb. sebeplerle bina veya yapının elektrik enerjisinin güvenlik amacıyla kesilmesi hâlinde, otomatik olarak devreye girerek bütün kaçış yollarının ve kaçış merdivenlerinin sürekli ve yeterli aydınlatılmasını sağlayacak şekilde düzenlenir. Doğal aydınlatma kabul edilemez.

(2) Kaçış yollarında, kullanıcıların kaçışı için gerekli aydınlatmanın sağlanmış olması şarttır. Acil durum aydınlatması ve yönlendirmesi için kullanılan aydınlatma ünitelerinin normal kaçış yolu aydınlatması kesildiğinde otomatik olarak devreye girecek şekilde tesis edilmesi ve işler halde bulundurulması Yapı İşleri Teknik Dairesi Başkanlığı tarafından sağlanır.

(3) Birden fazla çıkışı olan bütün binalarda kullanıcıların, bina içerisindeki her bir noktadan çıkışlara kolaylıkla ulaşabilmesi için acil durum yönlendirmeleri yapılır. Acil durumlarda, bina içerisinde tahliye için kullanılacak olan çıkışların konumları ve bina içerisindeki her bir noktadan planlanan çıkış yolu, bina kullanıcılarının görebileceği şekilde acil durum çıkış işaretlemeleri yapılır.

(4) Acil durum yönlendirmesinin normal aydınlatmanın kesilmesi durumunda en az 60 dakika süreyle sağlanması gerekir. Kullanıcı yükünün 200'den fazla olması halinde, acil durum yönlendirmesinin çalışma süresinin en az 120 dakika olması, Yapı İşleri Teknik Dairesi Başkanlığı tarafından sağlanır.

(5) Yönlendirme işaretlerinin aydınlatması, normal aydınlatmanın kesilmesi hâlinde, otomatik olarak devreye girerek en az iki saat süreyle işlev görmesi gerekir.

(6) Yönlendirme işaretleri; yeşil zemin üzerine beyaz olarak, ilgili yönetmelik ve standartlara uygun sembolleri ve normal zamanlarda kullanılacak çıkışlar için “ÇIKIŞ”, acil durumlarda kullanılacak çıkışlar için ise, “ACİL ÇIKIŞ” yazısını ihtiva eder.

(7) Yönlendirme işaretlerinin, kaçış yolu üzerindeki her noktadan kolaylıkla görülebilecek şekilde ve gerektiği kadar düzenlenmesi şarttır. Yönlendirme işaretleriyle karışıklık oluşturabilecek hiçbir ışıklı işarete izin verilmez.

(8) Acil durum kontrol sistemleri; yangın, deprem vb. acil durumlarda, kapanması gereken kapıları kapatma, açık bulundurulması gereken kapı ve turnikelerin açık bulundurulması, elektromanyetik kapı tutucuların serbest bırakılması, basınçlandırma cihazlarının devreye sokulması, acil durum aydınlatma ve duman kontrol sistemlerinin işlemlerini yerine getirmesi, güvenliğe ikaz vermesi gibi fonksiyonlara sahip olması gerekir.

(9) Yangın olması durumunda çalışır vaziyette kalması gereken tüm yangın kontrol sistemlerinin beslendiği kabloların yangına karşı en az bir saat dayanabilecek özellikte olması gerekir.

Yangın Algılama ve Uyarı Sistemleri

MADDE 32- (1) Yangın uyarı sistemi; yangın algılama, alarm verme, kontrol ve haberleşme fonksiyonlarını ihtiva eden komple bir sistemdir. Yangın algılama sisteminin ve parçalarının TS EN 54'e uygun olması gerekir.

(2) Yangın uyarı sistemini oluşturan bütün kabloların; kopukluk, kısa devre ve toprak kaçağı gibi arızalara karşı sürekli kontrol altında tutulması gerekir ve sistemin devre dışı kalması durumunda koruma işlevi koruma ve güvenlik birimi tarafından yerine getirilir.

(3) Yangın algılama ve uyarı sisteminin, el ile otomatik veya bir söndürme sisteminden aldığı uyarılardan biri veya birkaçı ile devreye girmesi gerekir.

(4) Bir yangın algılama ve uyarı sisteminin devreye girmesi hâlinde, binadaki bütün kullanıcıları ve acil durum ekiplerinin uyarılması için sesli, ışıklı veya direkt hatlar üzerinden güvenlik merkezine alarm vermesi gerekir. Uyarı sesleri, başka amaçlarla kullanılan seslerden ayırt edilebilen özellikte olur.

(5) Yapı inşaat alanı büyük ve kullanıcı sayısı çok olan binalarda bina kullanıcılarının ivedi olarak tahliyesinin sağlanabilmesi için anons sistemleri kurulması gerekir.

(6) Yangın kontrol panelleri, binanın giriş katında ve güvenlik personelinin bulunduğu yere yakın tesis edilir.

Sulu Söndürme Sistemleri

MADDE 33- (1) Sulu söndürme sistemleri için kullanılacak su depoları, başka amaçlarla kullanılmaması, sadece söndürme sistemlerine hizmet verecek, su basınç ve debi değeri kapasiteyi karşılayacak şekilde düzenlenir.

(2) Mevcut yangın dolaplarının TS EN 671-1 ve yangın hortumlarının da yuvarlak yarı-sert TS EN 694 normuna uygun olarak düzenlenmesi gerekir. Bunların periyodik bakımları bina amirinin veya bina yöneticisinin sorumluluğundadır.

(3) Tehlike sınıflarına ve kullanım alanlarına göre binaların yangından korunmasında, içeriden söndürülemeyen yangınlara karşı dışarıdan müdahale edebilmek için itfaiye araçlarının kolay yanaşabileceği ve bağlantı yapabileceği hidrant sistemi düzenlenmesi gerekir.

Köpüklü, Gazlı, Kuru Tozlu Sabit Otomatik Söndürme Sistemleri

MADDE 34- (1) Köpüklü, gazlı, kuru tozlu sabit otomatik söndürme sistemleri, suyun söndürme etkisinin yeterli görülmediği ve su ile reaksiyona girebilecek maddelerin bulunduğu yerlerde uygun tipte söndürme sistemi tesis edilebilir. Bu sistemler ilgili standartlara göre yapılır.

Taşınabilir Söndürme Cihazları

MADDE 35- (1) Taşınabilir söndürme cihazlarının tipi ve sayısı, mevcut duruma ve risklere göre belirlenir. Buna göre çıkması muhtemel;

- a) A sınıfı yangınlar için, çok maksatlı KKT veya sulu,
- b) B sınıfı yangınlar için, KKT, karbondioksitli veya köpüklü,
- c) C sınıfı yangınlar için, KKT veya karbondioksitli,
- ç) D sınıfı yangınlar için, kuru metal tozlu
- d) E sınıfı yangınlar için, iletken olmayan KKT, halokarbon veya karbondioksitli,
- e) F sınıfı yangınlar için özel olarak geliştirilmiş ıslak kimyasallar bulundurulur.

(2) Düşük tehlike sınıfında yer alan binalarda her 500 m², orta tehlike ve yüksek tehlike sınıfında yer alan binalarda her 250 m² yapı inşaat alanı için bir adet olmak üzere, uygun tipte 6 kg yangın söndürme tüpü bulundurulması gerekir.

(3) Kazan dairelerinde, depolarda, arşivlerde ve diğer tesisat dairelerinde ayrıca tekerlekli tip söndürme tüpü bulundurulması gerekir.

- (4) Söndürme tüpleri görülebilecek yerlere veya yangın dolaplarının içine, aralarında en fazla 25m mesafe olacak şekilde, duvarlara yaklaşık 90cm yüksekliğe asılır.
- (5) Arabalı yangın söndürücülerin TS EN 1866 ve diğer taşınabilir yangın söndürme tüplerinin TS 862- EN 3 kalite belgeli olması şarttır.
- (6) Yangın söndürücülerin periyodik kontrolü ve bakımı TS ISO 11602-2 standardına göre yapılır. Söndürücülerin bakımını yapan üreticinin veya servis firmalarının Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının dolun ve servis yeterlilik belgesine sahip olması gerekir. Servis veren firmalar, istenildiğinde müşterilerine belgelerini göstermek zorundadır. Söndürme tüplerinin aylık, yıllık ve 4 (dört) yıllık genel bakımlarının yapılması, standartlara uygun toz kullanılması ve dördüncü yılın sonunda tozun yenilenerek hidrostatik testlerinin yapılması gerekir.
- (7) Cihazların dolun için alındığında, yangın güvenliğini tehlikeye düşürmemek için firmalar, aldıkları tüplerin yerine, aynı özellikte ve sayıda tüpleri geçici olarak bırakmak zorundadır.

Periyodik Testler, Bakım ve Denetim

MADDE 36- (1) Bu Yönergede öngörülen ve yeni yapılan binalarda acil aydınlatma ve yönlendirme, yangın algılama ve uyarı sistemleri; Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı tarafından, binanın en üst amirine tam ve çalışır vaziyette yazılı olarak teslim edilir. Kabul işlemlerinden sonra bina amiri veya yöneticisi, standartlara uygun olarak sistemlerin ve cihazların bakımından, denetiminden ve çalışır vaziyette tutulmasından sorumlu olur.

(2) Binalarda mevcut acil aydınlatma, yönlendirme, yangın algılama, yangın uyarı sistemleri, yangın söndürme sistemleri, yangın dolapları, yangın kontrol panelleri/ihbar panoları; ilgili standartlarda belirtilen sistemin gerektirdiği periyodik kontrolü, test ve bakımı ile işler halde bulundurulmasıyla ilgili olarak Yapı İşleri Teknik Dairesi Başkanlığı tarafından yerine getirilir.

(3) Binalarda mevcut acil aydınlatma, yönlendirme, yangın algılama, yangın uyarı sistemleri, yangın söndürme sistemleri, yangın dolapları, yangın kontrol panelleri/ihbar panolarının periyodik kontrolü ile işler halde bulundurulmasıyla ilgili olarak haftalık kontrol ve takibi bina sorumlusu tarafından yerine getirilir.

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Genel Hükümler, Tehlikeli Maddeler

Genel Hükümler

MADDE 37- (1) Tehlikeli maddeler; patlayıcı maddeler, parlayıcı ve patlayıcı gazlar, yanıcı sıvılar, yanıcı katı maddeler, oksitleyici maddeler, zehirli ve iğrendirici maddeler, radyoaktif maddeler, dağlayıcı maddeler ve diğer tehlikeli maddelerdir. Tehlikeli maddelerin bulunduğu yerin veya bu maddelerle yapılan işlerin ilgili standartlara uygun olması zorunludur.

(2) Tehlikeli maddelerin bulunduğu yerin tehlike sınıfına göre çevre güvenliğinin sağlanması ve statik elektriğe karşı topraklanması gerekir.

(3) Bu maddelerin bulunduğu yerdeki kapıların, pencerelerin ve havalandırma kanallarının basınç karşısında dışarıya doğru açılması gerekir.

(4) Tehlike anında bu yerlerde bulunanların kolaylıkla kaçabilmeleri veya tahliye edilebilmeleri gerekir. Bu yerlerin pencerelerinde parmaklık veya demir kafes bulunamaz.

(5) Bu maddelerin bulunduğu kapalı yerlerin tabanı, tavanı ve duvarları yanmaz, kolay temizlenir malzemelerden yapılır. Açık alanlar ise tel örgü, duvar veya demir kafes ile çevrilir ve uyarı levhaları asılır.

Parlayıcı, Patlayıcı ve Yanıcı Maddeler

MADDE 38- (1) Bu maddelerin bulunduğu yerler mutlaka havalandırılır. Güneş ışınlarına, radyasyon ısısına, neme ve diğer ısı kaynaklarına karşı gerekli emniyet tedbirleri alınır.

- (2) Bunların bulunduğu yerlerde ısıtma veya aydınlatma amacı ile alev veren cihaz veya maddeler kullanılmaz.
- (3) Bu maddelerin bulunduğu yerlere uyarı levhaları asılır. İzinsiz hiç kimsenin girmesine müsaade edilmez.
- (4) Bu yerler özellikle yangın önleme sistemleri ile donatılır ve sistem her zaman kullanıma hazır bulundurulur. Yangın Söndürme Cihazı olarak özellikle köpük, karbondioksit, su ve KKT bulundurulur.
- (5) Bu yerlerde herhangi bir olumsuzluğa meydan vermemek için uzman bir sorumlu belirlenir. Çalışmalar bu sorumlu gözetiminde yapılır.

Doğalgaz Kullanım Esasları Doğalgaz Kullanım Esasları

- MADDE 39-** (1) Doğalgaz kullanımı konusunda, doğalgaz ile ilgili mevzuat ve standart hükümlerine ve aşağıda belirtilen hususlara uyulur.
- (2) Kazan dairelerinde, muhtemel tehlikeler karşısında, kazan dairesine girilmesine gerek olmaksızın dışarıdan kumanda edilerek elektriğinin kesilmesini sağlayacak tedbirler alınır.
 - (3) Kazan dairelerinde bulunan doğalgaz tesisatının veya bağlantı elemanlarının üzerinde ve çok yakınında yanıcı maddeler bulundurulamaz.
 - (4) Doğalgaz kullanım mekânlarında herkesin görebileceği yerlere doğalgaz ile ilgili olarak dikkat edilecek hususları belirten uyarı levhaları asılır.
 - (5) Herhangi bir gaz sızıntısında veya yanma olayında, gaz akışı kesme vanasından otomatik olarak gazın kesilmesi sağlanır.
 - (6) Bina servis kutusu, ilgili gaz kuruluşunun acil durum ekiplerinin kolaylıkla müdahale edebileceği şekilde muhafaza edilir. Servis kutusu önüne, müdahaleyi zorlaştıracak malzeme konulamaz ve araç park edilemez.
 - (7) Bina içi tesisatın, gaz kesme tüketim cihazlarının ve bacaların periyodik kontrolleri ve bakımları yetkili servislere Yapı İşleri Teknik Dairesi Başkanlığı tarafından yaptırılır.
 - (8) Teknik elemanların, nöbetçi personelin ve güvenlik görevlilerinin doğalgaz tesisatlarını tanınması, gaz kesme vanalarının yerlerini öğrenmesi ve herhangi bir gaz kaçağı olduğunda buna karşı hareket tarzına dair bilgi Yapı İşleri Teknik Dairesi Başkanlığı tarafından verilir.

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Ekiplerin Kuruluşu, Görevleri, Eğitim, Denetim ve Ödenek

Ekiplerin Kuruluşu

- MADDE 40-** (1) Üniversiteye bağlı bütün yerleşim birimlerinde her türlü tesis, yapı ve binalarda aşağıdaki acil durum ekiplerinin oluşturulması gerekir. Bunlar;
- Söndürme Ekibi (en az 3kişi): Yangına derhal müdahale ederek yangının genişlemesini engellemek ve söndürmekle görevlidir.
- Kurtarma Ekibi (en az 3 kişi): Önce can, sonra mal kurtarma işlerini yapmakla görevlidir.
- Koruma Ekibi (en az 2 kişi): Kurtarılan eşya ve evrakı korumak, panik ve kargaşayı önlemekle görevlidir.
- İlk Yardım Ekibi (en az 2 kişi): Yaralanan ve hastalanan kişilere ilk yardım yapmakla görevlidir.
- (2) Oluşturulan her ekipte bir kişi ekip başı seçilir. Ekiplerin görevleri, isim listesi ve adres bilgileri oluşturulacak Yangın Güvenlik Talimatı (EK-1) ilgili yere asılır.

Eğitim

- MADDE 41-** (1) Sivil Savunma Uzmanlığı ve İş Sağlığı ve Güvenliği Uzmanı tarafından eğitilerek bilgi ve becerileri artırılır. Ekipler verilecek eğitime ve tatbikata katılmak zorundadır.

Denetim

MADDE 42- (1) Bu Yönerge hükümlerinin uygulanıp uygulanmadığı, sivil savunma uzmanlığı ile iş sağlığı ve güvenliği uzmanı tarafından yerine getirilir.

(2) Uygulamada ortaya çıkan aksaklıklar ile çözüm önerileri belirlenerek denetleme sonucu Rektörlük Makamına sunulur.

(3) Denetim esnasında bina amiri veya yöneticisi binanın bütün bölümlerini ve teçhizatını göstermek ve konuyla ilgili istenilen bilgileri vermek zorundadır.

(4) Denetim sonuç raporlarının ilgili birimlere gönderilerek varsa eksikliklerin en kısa Sürede giderilmesi istenir. Bina amirlerince bu eksikliklerin giderilmesi zorunludur.

Ödenek

MADDE 43- (1) Binaların yangından korunması amacıyla bu Yönergede belirtilen sistem ve tesisatın yapımı, araç-gereç ve malzemenin alımı, bakımı ve onarımı için yıllık bütçelere ödenek konulur. Konulan bu ödenek başka hiçbir amaç için harcanamaz.

(2) Taşınabilir yangın söndürme tüplerinin temini, bakım ve dolumu için gerekli ödenek ayrı bütçesi bulunan birimlerin bütçesine konulur, ayrı bütçesi olmayan birimler için gerekli ödenek ise İdari ve Mali İşler Dairesi Başkanlığı bütçesinden karşılanır. Söz konusu bu ödenek başka bir amaç için kullanılamaz.

ON BEŞİNCİ BÖLÜM **Son Hükümler**

Yönergeye Aykırı Haller

MADDE 44- (1) Bu Yönerge hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında, aykırı hareketin suç veya kabahat teşkil etmesine göre, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uyarınca işlem yapılır.

(2) İlgili mevzuatta öngörülen diğer yaptırımlar saklıdır.

Hüküm Bulunmayan Haller

MADDE 45- (1) Bu Yönergede hüküm bulunmayan hâllerde, Bakanlar Kurulunun 27.11.2007 tarih ve 2007/12937 sayılı kararı ile yürürlüğe konulan “Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmelik” hükümleri, ilgili mevzuat ve Üniversite Senato kararları uygulanır.

Yürürlük

MADDE 46- (1) Bu Yönerge, Üniversite Senatosu tarafından kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 47- (1) Bu Yönerge hükümlerini Üniversite Rektörü yürütür.

T.C. MALATYA TURGUT ÖZAL ÜNİVERSİTESİ

YANGIN TALİMATI

A) YANGINA KARŞI AĞAÇIDAKİ ÖNLEMLERİ ALINIZ.

- 1- Binasızdaki bina ve buraları zamanında temizleyiniz.
- 2- Sigaranızı iyice söndürüp altına atılmaya alınız.
- 3- Çalı arabaları elektrik tesisatı güvenli olmalıdır. Buralarda yanlış, çabuk ve yavaş hareketlerle bulunulmamalıdır.
- 4- İçinde elektrik aletleri, sobası ve gazlı ocak kullanılmamalıdır.
- 5- Elektrik ve gaz tesisatı işleri mutlaka ehliyetli kişilere yaptırınız ve bu tesisatları her yıl uzmanlar tarafından kontrol ettiriniz.
- 6- Elektrik tesisatına yeterli güçte otomatik algortalar takınız.
- 7- Yangın söndürme cihazı ve malzemelerini her an kullanmaya hazır şekilde bulundurunuz.
- 8- Maske bürümeye bütün odaları kontrol ettiriniz.
- 9- Arşiv ve ambajlarla soba kullanılmamalıdır.
- 10- İşyeri çıkışı yasa dışı yerlere uyum tesisatları yerleştirilmez ve bu yasa dışı uyulup uyulmadığını kontrol ettiriniz.
- 11- Bütün personeli yangın ve yangın söndürme konusunda eğitiniz.
- 12- Yangın kaçış yollarını kullanılır şekilde tutunuz.

B) YANGIN ANINDA AĞAÇIDAKİ İŞLEMLERİ YAPINIZ.

- 1- Telefonlamayınız, yangını çevrenize ve sonunu kişilere duyurunuz (çan, zil, alarm, ses vb. ile)
- 2- Erişim kasa ve doğru olarak adres, yangın cinsini (bina, bula, akaryakıt, elektrik, motorlu araç vb.) belirtmek suretiyle itfaiye ye (TEL : 112) haber veriniz.
- 3- Kendinizi ve başkalarını riske atmadan yangını yayılmasını önlemek için kapı ve pencereleri kapatınız. Yangın maddelerini uzaklaştırınız. Zeminde ulaşımına olanaklar ile yangın malzemelerini ve acil aydınlatma hatlarındaki yerleri besleyen elektrikli tesisatı kesiniz.
- 4- İtfaiye gelinceye kadar etkili mevcut araç, gereçten faydalanarak suretli yangını söndürmeye çalışınız.
- 5- Önce canları koruyun, kıymetli eşya ve malzemeyi koruyunuz.
- 6- Bunları yaparken kendinizi ve başkalarını riske atmayınız.
- 7- İşleri itfaiyeye gelince onları emrine giriniz.
- 8- Hasta ve yaralıları acil kıyardım yapınız.

9- Burada ayrıca en az 1 kez söndürme ve tehliye tatbikatı yapınız.

C) LÖZÜMLÜ TELEFONLAR

Acil Çağrı : **112**
Su : 188
Elektrik : 186
Doğalgaz : 187

D) YANGIN ÇIKIŞ SEBEPLERİ

- 1- Talimat ve emirlere uymamaktan
- 2- Bilgisizlikten
- 3- İhmalden
- 4- Sabotsaj hareketlerinden
- 5- Sığırma ve kazalardan
- 6- Elektrik arızası veya kontağından

E) YANGIN SÖNDÜRME CİHAZININ KULLANILIŞI

- 1- Cihazı yangın yerine getiriniz, ritzen arkasına alınız.
- 2- Ateşe mümkün olduğunca yaklaşınız.
- 3- Teşik mekanizmasını kilitleyen piri çıkarınız veya karbondioksit topunun (yandaki küçük top) valfeli ucunu doğru çevirerek açınız.
- 4- Tetiğe sonuna kadar basarak çıkan gazı veya tozu yangını doğrudan yere püskürtünüz.
- 5- Yangını ön taraftan arkaya doğru söndürünüz.
- 6- Yangını, söndüğünden emin olmadan terk etmeyiniz.
- 7- Birten çok söndürücüyi arka arkaya değil aynı anda birlikte kullanınız.
- 8- Tozu cihaztan, toz bilene kadar boşaltınız.
- 9- Yarından alınmayacağına dikkat edin korutkalarını su ile tamamen söndürünüz.
- 10- Kullanılan söndürücüleri tekrar doldurmadan yerine atmayınız.
- 11- Söndürme tüplerinin altı ayda bir kontrolü, yılda genel bakımlarını yapınız, standartlara uygun toz

kullanılması halinde dört yıl sonunda tozunu değiştiriniz.

F) YANGIN ÇALIŞMA SAATLERİ İÇİNDE OLURSA

1. Haber verme : Yangını ilk gören kişi alarm, zil, telefon, bağırarak vb. harekete geçmekle beraber telefonla itfaiyeye haber verir.
2. Ekiblerin Görevi: Söndürme Ekibi: Yangını çabuk yerin üst ve yanlarındaki odalarda teribat ederek yangını söndürmeye çalışır. Kurtarma Ekibi: Varsa öncelikli kurtarılar. Yangında öncelikli soruna göre evrak ve eşyaları boşaltmaya hazır hale gelir. Gerekiyorsa binanın her tarafına tahliye olmayın kurtarılar tarafından tahliye edilir. Yangın çıkan binanın tahliyesine, olay yerine gelen itfaiye emrinin veya mülkiye emrinin emriyle başlanır. Kurtarılar veya itfaiye emri veya itfaiye birim emrinin göstereceği bir yere taşınır. Koruma Ekibi: Yangından kurtarılan eşyaları korur, parak ve kargayayı önler. İki Yangın Ekibi: Yaralı ve hastaları ilk yardım yapar.

G) YANGIN ÇALIŞMA SAATLERİ DIŞINDA OLURSA

1. Haber verme : Yangını ilk gören kişi alarm, zil, telefon, bağırarak vb. harekete geçmekle beraber telefonla itfaiyeye haber verir. Aynı zamanda yangın ihbar telefonunun yanındaki listeden emrine ve işlere haber verir.
2. Görevlilerin hareket tarzı: Yangın yerine gelen hastane baştabiri ile ekip personeli derhal vazifelerine başlarlar.

H) YANGIN BİNANIN YAKININDA OLURSA

- 1- Binanın yangın tehliki altındaki tarafında bulunan odaların perdeleri çikabilir, pencereleri kapatılır. Gerekiyorsa evrak, eşya ve diğer eşyalar tehlikesiz yerlere taşınır.
- 2- Çatıda koruma tertibi alınır çatı ve diğer yerlere düşen kırılcım söndürülür. Ahşap kumbar ve çatı bol su ile iletir.
- 3- İki bina arasında kolay yangın maddeleri varsa bunlar kaldırılır, temizlenir veya bol su ile iletir.

YANGIN TALİMATI
Kısa Form

Yat:

YANGIN YERİNE GİRİŞİ
Kısa Form

Yat:

SÖNÜKLEME EKİBİ
Yangına derhal müdahale ederek yangını güvenli şekilde söndürmek ve itfaiye ekibiyle çalışılır.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

NEBİZARMA EKİBİ
İhbar, çıkış, sığınma ve kurtarılar için gerekli çalışılır.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

KURTARMA EKİBİ
Kurtarılar için gerekli çalışılır, parak ve kargayayı önlemek için çalışılır.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

İLK YARDIM EKİBİ
Yaralıları ve hastaları için ilk yardım yapılır çalışılır.

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.

BİR YANGIN SÖNDÜRME TUPU NASIL KULLANILIR

MÜHÜR ARKASINDA ÇIKIŞ

ÇİHAZI ALIYOR SÖNÜM TUTULUR

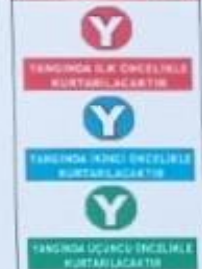
ÇİHAZI YANGININ DOĞRUK YERİNE TUTULUR

BİRER DÖNÜM ARKASINDA SÖNÜM TUTULUR

YANGIN YERİNİN SÖNÜMÜNE ATILIR

ÇİHAZI ÇIKIŞ HİZASINA GİRER

YANGIN İKAZ ŞARETLERİ

BİR YANGIN SÖNDÜRME TUPU NASIL KULLANILIR

YANGIN SİNYALLERİNE GÖRE KULLANILAN SÖNDÜRME ÇİHAZLARI

YANGIN CİHAZI	SU VE BALIK ÇÖZÜLÜ	ABC KURU İZMİR TOZU	KARBONDİOKSİT (CO2)	su ile
A - KATI YANGINLAR	++	++	-	++
B - SIVI YANGINLAR	-	++	++	++
C - GAZ YANGINLAR	-	++	++	++
D - METAL YANGINLAR	++	-	-	-
E - ELEKTRİK YANGINLARI	-	++	++	-

++ Çabuk

+ İyi

- İyi değil

.. Yoktur

+ Aralık İyi

KULLANILAN HAZIR ÇIKIŞ SİNYALLERİ VE ÇIKIŞ YERİNİN SÖNÜMÜ

- * Kuru Tozlu Söndürme Cihazı (Her türlü yangın)
- * CO2'li Söndürme Cihazı (Elektrik Kontak)
- * Köpüklü Söndürme Cihazı (Akaryakıt Tülü)
- * Telesifon Hortum ve Dolabı
- * Yeteri Kadar Kum ve Su Kovası